

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.147/2009/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Tuza Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tuza Péter ügyvéd, Budapest, Fővám tér 2-3. IV. emelet 4. szám) által képviselt I.rendű felperes neve címe lakos I. rendű és II.rendű felperes neve ugyanottani lakos II. r. felpereseknek a ... aljegyző által képviselt Hajdúszoboszló Város Önkormányzata (címe) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 9.P.20.651/2008/12. számú ítélete ellen a felperesek által 14. sorszám alatt előterjesztett és 15. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a felperesek által az államnak megtérítendő kereseti illeték összege helyesen 12 000 (Tizenkettőezer) forint.

Kötelezi a felpereseket, hogy térítsenek meg az államnak külön felhívásra 12 000 (Tizenkettőezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperesek gyermeke, KL, 1993. március 13-án született, így a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Ktv.) 6. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján az 1999/2000. tanévben vált tankötelessé. Tankötelezettségét azonban a nevelési tanácsadónak az óvoda megkeresésére adott javaslata alapján további egy évvel meghosszabbították.

2000. április 12-én ugyancsak az óvoda megkeresésére készített a gyermekről szakvéleményt a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gyógypedagógiai Szakértői és Rehabilitációs Központja, és megállapította, hogy mentális képességei enyhe fokban értelmi sérült övezetbeliek, súlyos beszédhibás, ezért a 2000/2001-es iskolai tanévre az enyhe fokban értelmileg sérülteket nevelő általános iskola két évfolyamos első osztályában

javasolták a tankötelezettség teljesítését, a teljesítés helyeként a ... Iskola és Diákotthont jelölve meg.

A felperesek nem értettek egyet a szakvéleményben foglaltakkal, és 2000. április 27-én beírást kértek a gyermeket a Hajdúszoboszlói ... Általános Iskola normál tantervére, kis létszámú első osztályába. A szakvéleményről az iskola igazgatójának nem tettek említést. Az iskola igazgatója azonban, értesülve a szakvéleményről, utóbb a beíratásra vonatkozó döntését visszavonta.

Még ezt megelőzően a felperesek a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatásról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet alapján Hajdúszoboszló város jegyzőjétől a szakvélemény felülvizsgálatát kérték, tájékoztatva őt arról, hogy - élve a Ktv. 13. §-ának (1) bekezdésében biztosított jogukkal, mely szerint a szülőt megilleti az oktatási intézmény szabad megválasztásának joga - időközben a gyermeket beírták a hajdúszoboszlói ... Általános Iskolába.

A hajdúszoboszlói jegyző a 2000. május 24-én kelt 2962-3/2000. számú határozatával kötelezte a felpereseket, hogy a gyermeket a ... Iskola és Diákotthonba írássák be.

A felperesek fellebbezése folytán a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal elrendelte a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gyógypedagógiai Szakértő és Rehabilitációs Központja által készített szakvélemény felülvizsgálatát. A felülvizsgálatot a jogszabálynak megfelelően az ...

Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Pedagógiai Szakszolgáltató és Szakmai Szolgáltató Központja végezte el, és a 2000. augusztus 30-án adott szakvéleményében megállapította a gyermek mentális retardációját, megjegyezte azonban, hogy a gyermek már így is késve kezd el a tanulmányait, ezért méltányossági alapon, kísérleti jelleggel javasolta a gyermeknek kis létszámú általános iskolába történő beiskolázását.

A Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal a felülvizsgálati szakvélemény alapján a 2000. szeptember 28-án kelt KH. 6065-2/2000. számú határozatában a jegyző elsőfokú határozatát megváltoztatta, és a 2000/2001. tanévre a gyermek beiskolázására a Hajdúszoboszlói ... Általános Iskola eltérő tagozatú első osztályát jelölte ki, tájékoztatva egyidejűleg a felpereseket arról, hogy a szakértői és rehabilitációs bizottság egy év múlva a gyermek fejlődését ismételten meg fogja vizsgálni. A felperesek a másodfokú határozat ellen keresettel éltek, a közigazgatási pert a bíróság jogerősen megszüntette.

A Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal 2000. december 6-án saját hatáskörben visszavonta az előbbi határozatát, megállapítva, hogy az okafogyottá vált, mivel arra a tanévre a felperesek a gyermekeket már beírásták a ... Óvoda és Óvodaiskola Intézménybe, ahol a gyermek a 2000/2001-es tanévben óvodai nagycsoportba járt.

2001. március 13-án a ... Óvoda és Óvodaiskola a felperesektől engedélyt kért a gyermek képességvizsgálatára, azonban ebbe a felperesek nem egyeztek bele, és a 2001/2002-es tanévben a gyermeket oktatási intézménybe nem írták be.

A 2002/2003-as tanévben a felperesek a hajdúszoboszlói **G** Általános Iskolába szerették volna beíratni a gyermeküket, az iskolai igazgatója azonban 2002. augusztus 21-én elutasította a kérelmüket, mert nem csatolták a beiskolázáshoz szükséges dokumentumokat.

A felperesek ezt követően az Oktatási Minisztériumhoz fordultak, amely a 31465-2/2002. számú leiratában felkérte Hajdúszoboszló város jegyzőjét, hogy szerezzen érvényt a közigazgatási hivatal 6065-2/2000. számú határozatának, gondoskodjon arról, hogy a gyermek beíratása a ... Általános Iskola eltérő tagozatú első osztályába történjen meg, és, ha a beíratást a felperesek elmulasztanák, alkalmazzon velük szemben szankciót.

A ... iskolának azonban nem volt eltérő tagozatos osztálya, ezért a polgármesteri hivatal 2002. augusztus 28-án arról tájékoztatta a felpereseket, hogy a gyermeket beíráthatják a ... Általános Iskola normál tagozatos osztályába.

2002. szeptember 1-jétől kezdődően a gyermek a ... iskola tanulója volt. Sorozatos hiányzásai miatt azonban a hiányzási keretet túllépte, ezért, bár év végén vizsgázhatott, a vizsgán nem felelt meg. A 2002/2003-as tanév ezért a jogszabály alapján előkészítő jellegűnek minősült.

2003. március 30-án a felperesek közölték Hajdúszoboszló város jegyzőjével, hogy a ... iskolát nem találták megfelelőnek, ezért kérelmezték, hogy a jegyző engedélyezze azt, hogy a gyermek a továbbiakban magántanulóként tehessen eleget tankötelezettségének.

A jegyző 2003. április 3-án kelt levelében tájékoztatta a felpereseket arról, hogy a magántanulói jogviszonyt az illetékes intézmény vezetőjénél kell kezdeményezniük, illetve, hogy a magántanulói jogviszony engedélyezéséhez a szakértő és rehabilitációs bizottság vizsgálatára is szükség van. Kötelezte továbbá a felpereseket arra, hogy jelenjenek meg a gyermekükkel az MKM rendelet 20. §-ának (4) bekezdése szerint két évente kötelező szakértői vizsgálaton.

A gyermek tanulási nehézségei miatt a ... Általános Iskola igazgatója még 2003. január hónapban kontrollvizsgálatot kezdeményezett a ... Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Pedagógiai Szakszolgáltató és Szakmai Szolgáltató Központjánál. Jelezte, hogy az iskolában nincs engedélyezve a gyermek képességeinek megfelelő eltérő tantervű osztály működtetése, ezért a tanuló egyénre szabott differenciált oktatásban részesül, ám megfelelő fejlődést ezzel nem értek el nála. A központ a szakértői vizsgálat időpontját 2003. július 2-ára tűzte ki, azon azonban a felperesek nem jelentek meg, és nem jelentek meg a következő vizsgálati időpontban, 2003. július 16-án sem. A gyermek a 2003/2004. tanévben ismételten a kislétszámú fejlesztő első osztályba járt, azonban mulasztásai miatt osztályozható nem volt, osztályozó vizsgát nem tett.

A felperesek 2003. szeptember 3-án a ... iskola igazgatójánál aziránt terjesztettek elő kérelmet, hogy a gyermekük a tankötelezettséget magántanulóként teljesítse. Az iskola igazgatója azonban a 2003. szeptember 18-án kelt levelében elutasította a kérelmet, arra

hivatkozással, hogy a gyermek fejlesztését és képzését csak a mindennapos iskolába járással látja biztosítottak. Az iskola igazgatójának intézkedése ellen a felperesek a jegyzőhöz fordultak jogorvoslatért.

A jegyző a 2004. január 29-én kelt 1449/2004. számú határozatában kötelezte a felpereseket, hogy jelenjenek meg a gyermekkel szakértői vizsgálaton, annak érdekében, hogy a megfelelő oktatási intézmény kiválasztása, illetve a magántanulói státusz engedélyezése kérdésében megalapozott döntés születhessen. A ... Főiskola a jegyzői felhívás alapján 2004. június 25-ére tűzte ki az újabb szakértői vizsgálat időpontját, a felperesek azonban ezen sem jelentek meg.

A jegyző a 2004. július 2-án kelt 1449-15/2004. számú határozatában megváltoztatta a ... iskola igazgatójának a határozatát, és a felperesek kérelmének részben helyt adva, engedélyezte a gyermek magántanulói státuszát a 2004/2005-ös tanévre, beiskolázásra a ... Iskola és Diákotthont jelölve ki. Utalt arra a határozatában, hogy a felperesek ellenállása miatt újabb szakvélemény nem készülhetett, de a korábbiak alapján a gyermek tanulásban való tartós akadályoztatása megállapítható. Minthogy azonban a többségi általános iskola ilyen speciális feltételekkel nem rendelkezik, a kijelölt iskolát találta megfelelőnek. A határozata ellen a jogorvoslatot kizárta, így a felperesek a határozat ellen keresettel éltek a bíróságnál. A jegyző azonban a 2004. október 4-én kelt 1449-16/2004. számú határozatával a korábbi határozatát saját hatáskörben megváltoztatva engedélyezte azt, hogy a gyermek a **G** Általános Iskola magántanulója lehessen. E határozat ellen már helyesen a közigazgatási hivatalhoz engedett jogorvoslatot. A felperesek fellebbezésükben kérték, hogy a hatóság mentesítse őket a szakorvosi vizsgálat hivatalbóli elrendelése alól, mert a gyermek nem sajátos nevelési igényű.

A felperesek gyermeke egyébként 2004. szeptemberétől kezdődően a **G** Általános Iskolában elvégezte az általános iskola első osztályát, 2005. szeptemberében pedig megkezdte az általános iskola második osztályát.

A közigazgatási hivatal a 2005. május 23-án kelt KH. 607-7/2005. számú határozatában azonban részben megváltoztatta a jegyző határozatát, és előírta, hogy az önkormányzat helyett a felperesek kötelesek gondoskodni a magántanulói jogviszony során a fejlesztő tanárokról mindaddig, amíg a Ktv.

7. §-ának rendelkezésére figyelemmel nem igazolják azt, hogy a gyermek részére javasolt a magántanulói státusz. A határozat utalt arra is, hogy a felperesek többször nem tettek eleget az MKM rendelet 23. §-ában foglaltak szerinti szakértői vizsgálaton való részvételnek. A felperesek a jogerős határozat ellen keresettel éltek, azonban a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 7.K.30.475/2005/5. számú, 2006. március 16-án kelt ítéletében a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a másodfokú határozat törvényes, mert a Ktv. 30. §-ának (3) bekezdése, illetve 120. §-ának (1) bekezdése alapján mindaddig, amíg nincs olyan szakértői vélemény, amely a gyermek magántanulóként történő tanulását indokolná, a magántanulói státusz nem engedélyezhető. A felperesek azonban a nevelési képességeket vizsgáló bizottság többszöri felszólítására sem jelentek meg a szakértői vizsgálaton.

A másodfokú jogerős határozat alapján az alperes 2005. december 1-jétől kezdődően megszüntette a felperesek gyermeke magántanulói státuszának finanszírozását. A gyermek magántanulói státusza a **G** Általános Iskolában ezt követően ugyan fennmaradt, iskolai képzésben azonban azóta nem részesült.

A felperesek keresetükben sommásan az Ötv. 8. §-ának (4) bekezdésére hivatkozással kérték az alperest államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 200 000 forint és ennek 2000. szeptember 1-jétől számított kamatai megfizetésére kötelezni. Az Ötv. 8. §-ának (4) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladata a tanköteles korú gyermekek iskolai oktatásának megszervezése és a feltételek biztosítása. A felperesek álláspontja szerint azonban az alperes, az alkalmazottai, és a fenntartása alá tartozó intézmények jogsértő intézkedéseket tettek, törvényes kötelezettségüket elmulasztották.

A kereset utalt arra, hogy már a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gyógypedagógiai Szakértő és Rehabilitációs Központja 2000. április 12-én kelt szakértői véleményének beszerzésére is törvénysértően került sor, mert az MKM rendelet alapján a sajátos nevelési igény fennállásának vizsgálatára csak a szülők kérésére, illetve egyetértésével kerülhet sor, az óvoda e körben csak javaslattétellel élhet. Az alperes tehát jogszabálysértően járt el, amikor a gyermek bizottság előtti megjelenését rendelte el a szülők hozzájárulása nélkül, illetve kifejezett tiltakozásuk ellenére. Hivatkoztak arra, hogy az általuk felkért dr. **C** igazságügyi pszichológus szakértő a 2002. április 18-án készített szakvéleményében nem tartotta kizártnak, hogy a gyermek normál tantervű általános iskolába járhatson.

Hajdúszoboszló város jegyzője törvénysértően járt el, amikor nem észlelte, hogy az irányítása alá tartozó ... Általános Iskola igazgatója törvénysértően vonta vissza a gyermek beíratására vonatkozó korábbi döntését. A Ktv. 77. §-ának (3) bekezdése szerint az óvoda, az iskola, a kollégium, illetve a gyakorlati képzés szervezője a Ptk. szabályai szerint felel a gyermeknek, tanulónak a tanulói jogviszonnyal összefüggésben okozott kárért, mégpedig vétkességre tekintet nélkül. A gyermek a jegyző jogellenes eljárása miatt nem kezdhette meg a 2000/2001-es tanévben a tanulmányait.

Jogellenes, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal 2000. december 6-án saját hatáskörben visszavonta a korábbi határozatát, mert az akkor hatályos Áe. 61. §-ának (1) bekezdése esetén erre csak jogszabálysértés esetén kerülhetett volna sor. A ... Iskolát kijelölő határozat azonban nem volt jogszabálysértő, és a határozat alapján a felpereseknek lehetősége nyílt volna arra, hogy a következő tanévben ebbe az iskolába írássák be a gyermeket.

Törvénysértő, hogy a hajdúszoboszlói jegyző a magántanulói státusz engedélyezése kérdésében az illetékes intézményvezetőhöz irányította őket, holott a Ktv. alapján e döntés a jegyző hatáskörébe tartozott volna. A jegyző azonban nem hozott a kérelem tárgyában határozatot. Egyébként pedig az Áe. 7. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján saját álláspontjához képest is át kellett volna tennie a kérelmet az iskola igazgatójához, minthogy az ügy halasztást nem tűrt, tehát hatáskör és illetékesség hiányában is intézkednie kellett volna, erre azonban csak 2004. július 2-án került sor. Ha a jegyző

határidőn belül dönt, a felperesek gyermeke befejezhette volna magántanulóként a 2002/2003-as tanévet, a 2003/2004-es tanévben pedig az első osztályt elvégezhetette volna.

Késedelmesen hozta meg továbbá a hajdúszoboszlói jegyző 2004. október 4-én a 2004. július 2-i határozatot megváltoztató határozatát, ekkor ugyanis a 2004/2005-ös tanév már elkezdődött.

Törvénysértő, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a jegyző 2004. július 2-án meghozott határozata ellen benyújtott keresetet fellebbezésnek tekintve, azt a közigazgatási hivatalhoz tette át, mivel ekkor a 15 napos fellebbezési határidő már lejárt, és áttételnek sem lett volna helye. Ezt követően egyébként a jegyző a saját határozatát nem is változtathatta volna meg. A megváltoztató határozat is törvénysértő, mert a gyermek - kora miatt - már nem járhatott volna iskolába, az súlyos, lelki fejlődésére negatív hatással járó hátrányokat okozott volna. Nem a szülők döntöttek tehát a magántanulói jogviszony mellett, ekkor már nem volt szabad döntési joguk, így a jogszabályi feltétel (szülők döntése) hiányában a közigazgatási hivatal a magántanulói jogviszonnyal felmerülő oktatási költségek viselését nem háríthatta volna át rájuk.

A speciális nevelési igényű gyermekeket is megilleti a Ktv. szerint az oktatásban való ingyenes részvétel. Amennyiben az önkormányzat normál tantervű általános iskolában csak magántanulói jogviszony keretében tudja biztosítani a képzési lehetőséget, úgy annak költségeit az önkormányzatnak kell viselnie.

Az alperes kártérítési felelősségét alapozza meg az is, hogy nem kaptak tájékoztatást arról, hogy a gyermek iskoláztatását a továbbiakban hogyan oldhatják meg, hogyan vehetik fel a fejlesztést végző tanárokkal a kapcsolatot, nyújt-e segítséget majd az iskola, vagy az önkormányzat a képzés megszervezéséhez, illetve milyen anyagi teherrel jár a magántanulói státusz. Arról sem kaptak tájékoztatást, hogy, ha nem képesek a magántanulói jogviszony költségeit viselni, az alperes tudja-e biztosítani iskolába járással a képzést, vagy milyen más mód lehetséges a gyermek képzésére, így például kapnak-e az iskoláztatás megoldásához rendszeres szociális segílyt, vagy egyéb támogatást.

A gyermek 2000. óta képzésben nem részesül és az alperes - noha tudatában van annak, hogy a felperesek nem képesek finanszírozni a magántanulói jogviszonyt - nem tett intézkedést annak érdekében, hogy a törvényben előírt, a gyermek iskoláztatására vonatkozó kötelezettségének eleget tegyen, holott a felperesek ezt folyamatosan sürgették. Egyébként pedig jelenleg már szakvélemény hiányában is megállapítható, hogy a gyermek, életkora miatt, nyilvánvalóan nem ülhet be az általános iskola második osztályába.

A felperesek a keresethez csatolták azt a Nagyné dr. **R.**, a ... Főiskola igazgatója által a hajdúszoboszlói jegyzőhöz írt levelet, amelyben az igazgatónő is kitért arra, hogy jelenleg már maga az életkori különbség indokolja azt, hogy a felperesek gyermeke magántanulóként tegyen eleget tankötelezettségének.

2007. augusztus 7-én felszólították az alperest, hogy haladéktalanul tegyen eleget törvényi kötelezettségének és hozzon határozatot a gyermekük oktatása anyagi feltételek biztosításához. E levélre az alperes csak szeptember 25-én válaszolt, és abban is minden felelősséget, valamint az anyagi feltételek biztosítását is rájuk kívánja hárítani, a felmerülő kérdésekről azonban tájékoztatást e válaszában sem adott. Így a gyermek a 2007/2008-as tanévet sem tudta elkezdni.

A jegyző azzal, hogy lehetetlenné tette az ingyenes oktatás feltétele mellett azt, hogy a gyermek a tanulmányait folyamatos iskolába járással teljesíthesse, a közösségbe beilleszkedjék, a többi gyerekkel együtt, normál tantervű általános iskolába járjon, közösségben legyen, programokon vegyen részt, barátokat szerezzen, a vele egykorú gyermekek életét élje, a gyerek egész életére kiható törést okozott. A gyermek jelenleg 14 éves és egy osztályt végzett el, folyamatos támadásnak, csúfolódásnak van kitéve, magába zárkózó, visszahúzódó, magányos lett. Utaltak arra, hogy az alperes mulasztásának folyamatoságára, valamint arra tekintettel, hogy a felperesek az igényüket folyamatosan érvényesíteni próbálták, a kártérítési igényük nem évült el.

A felperesek keresete alapján az elsőfokú bíróság előbb a keresetnek megfelelő tartalommal bírósági meghagyásban kötelezte az alperest. Az alperes a meghagyás ellen előterjesztett ellentmondásában, illetve ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az alperes önkormányzat államigazgatási jogkörben nem okozott kárt a felpereseknek, sem közvetve kiskorú gyermeküknek. Álláspontja szerint valamennyi érintettet perbe kellene vonni, és a bíróság feladata annak vizsgálata, hogy egyáltalán történt-e olyan jellegű mulasztás az alperes részéről, ami a kártérítési felelősségét megalapozná. Vizsgálni kell továbbá azt is, hogy az eljárások során a felperesek milyen mértékben hatottak közre abban, hogy gyermekük, annak ellenére, hogy mind a mai napig nyilvántartott tanulója a **G** Általános Iskolának, nem tesz eleget ebből eredő tankötelezettségének.

A felperesek gyermeke tanulói jogviszonyának teljesítését az alperes nem gátolta meg, a szakértői véleménynek megfelelő beiskolázás a gyermek számára biztosított volt. Azt nem vitatta, hogy a szakértői és rehabilitációs bizottságnál csak a szülők kérésére, vagy egyetértésével kerülhet sor a sajátos nevelési igény fennállásának vizsgálatára, ebben valóban jogszabálysértést követett el az önkormányzat, illetve az óvodai intézmény vezetése. A dr. **C** szakpszichológus által 2000. augusztus 31-én a felperesek felkérésére készült szakértői vizsgálat azonban a gyermek mentális képességeire vonatkozóan megerősítette a közigazgatási eljárásban készült szakértői véleményeket azzal, hogy az iskola-típust valóban enyhítette. A felperesek nem írták be a gyermeket a másodfokú szakértői véleményben javasolt, és általuk is megjelölt ... Általános Iskolába, hanem a jogerős határozat ellen bírósági felülvizsgálatot kértek és egyidejűleg a Debreceni ... Óvoda és Óvodaiskolába írták be a gyermeket. A megváltozott helyzetre tekintettel a hajdúszoboszlói iskola kijelölése oka-fogyottá vált. Ezt követően az alperes joggal hihette azt, hogy a gyermek tankötelezettsége megoldott, hiszen sem a szülőktől, sem a debreceni intézménytől nem kapott visszajelzést. Azt követően, hogy a közigazgatási bíróság a felperesek keresete tárgyában a pert megszüntette, a felperesek többféle fórumhoz fordultak a gyermekük iskoláztatása érdekében, így többek között az Oktatási

Minisztériumhoz is, az ügyészséghez, az állampolgári jogok országgyűlési biztosaéhoz, e felügyeleti szervek azonban intézkedést egy esetben sem tartottak szükségesnek tenni, az alperes intézkedését elfogadták. Az Oktatási Minisztérium pedig kifejezetten utasította az alperest, hogy, ha a felperesek nem tesznek eleget a gyermekük kijelölt iskolába történő beírására vonatkozó kötelezettségüknek, folytasson le ellenük szabálysértési eljárást.

Elismerte az alperes azt is, hogy egyes esetekben nem tartotta be az ügyintézési határidőt, az 1449-15/2004. számú határozatában pedig tévesen jelölte meg a jogorvoslat lehetőségét. A kereseti kérelemben felsorolt jogsértéseket azonban nem követte el, az ügyintézési határidő mulasztásokban pedig közrehatott a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal is. Az alperes a kiskorú gyermek érdekeinek figyelembe vételével hozzájárult a gyermek magánoktatásához, és annak költségei viseléséhez, holott ez a határozata jogellenes volt, de a felperesek e határozat ellen is fellebbezést terjesztettek elő. A másodfokú közigazgatási szerv pedig az elsőfokú határozatot megváltoztatva a szakértői vélemény beszerzéséig a felperesek terhére rőtt a magántanulói jogviszony fenntartásának költségeit. A felperesi szűlők közrehatása sokkal súlyosabb a perbeli esetben, mint az alperes esetleges jogellenes magatartása, lényegében a család maga akadályozta meg azt, hogy a gyermek a képességeinek megfelelő intézményben folytassa a tanulmányait.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetét elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg külön felhívásra 14 000 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában a bíróság rögzítette azt, hogy álláspontja szerint „a felperesek egyetlen körűlményt sem vettek, és jelenleg sem vesznek figyelembe..., hogy gyermekűknek érdeke az, hogy a számára legmegfelelőbb oktatási intézményben kezdje meg, illetve folytathassa tanulmányait. A fejlettségi szintnek megfelelő oktatási intézmény kiválasztása pedig csak szakértő bevonásával lett volna korábban is lehetséges, és jelenleg is csak az esetben finanszírozható az önkormányzat részéről a felperesek gyermekének magántanulói oktatása, amennyiben szakértő vizsgálja meg a gyermeket.” A Ktv. 13. §-ának (1) bekezdése ugyanis annyiban korlátozza a szűlőnek a nevelési oktatási intézmény szabad megválasztásához való jogát, hogy csak a gyermek adottságainak képességeinek megfelelő iskolát választhatja. A felperesek azonban még a peres eljárás során is úgy nyilatkoztak, hogy nem hajlandóak a gyermekűket szakértői vizsgálatnak alávetni. Mindezek alapján „a bíróságban az a meggyőződés alakult ki a bizonyítási eljárás és az iratanyag áttanulmányozása után, hogy a ... felperesek szinte büszkék arra, hogy ellenállnak annak a kérésnek, illetve határozati kötelezésnek is, hogy gyermekűket pszichológus vizsgálja meg annak érdekében, hogy a legmegfelelőbb, az adottságaihoz igazodó oktatási intézmény tanulója lehessen.”

A felűlvizsgálati szakértői vélemény is azt támasztotta alá, hogy az elsőfokú szakvélemény az iskola kijelölése terén helytálló volt, és csak a felperesi szűlők ellenállása miatt, méltányosságból javasolták kísérleti jelleggel a gyermek beiskolázását kis létszámű általános iskolába. Arra pedig, hogy a másodfokű hatóság késedelmesen hozta volna meg a döntését, a felperesek alappal nem hivatkozhattak, minthogy a Ktv. 66. §-ának (2) bekezdése szerint a gyermek a tanév során is beíratható az oktatási intézménybe.

Arra a felperesek helyesen hivatkoztak, hogy az MKM rendelet 12. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel csak a kérésükre, vagy egyetértésükkel kerülhetett volna sor szakértői vizsgálat beszerzésére. Az alperes azonban azzal, hogy oktatási intézményein keresztül elrendelte a vizsgálatot a szülők beleegyezése nélkül, kárt senkinek sem okozott. A bíróság álláspontja szerint ugyanis a szakvéleményre szükség volt a legmegfelelőbb tanintézmény kiválasztása érdekében.

A felpereseket azzal sem érte kár, hogy a ... Általános Iskola igazgatója a szakvélemény ismeretében utóbb visszavonta a beíratásra vonatkozó döntését, tekintve, hogy az igazgató a szakvélemény alapján döntött akként, hogy az általános tantervű iskola nem szolgálja a gyermek érdekeit. Egyébként pedig a felperesek ez időben maguk választották azt a lehetőséget, hogy nem várván meg a jogorvoslati kérelem elbírálását, gyermeküket beíratták a debreceni ... Óvoda és Óvodaiskolába, ahol a gyermek már 2000. szeptember 11-étől részesült óvodai nevelésben. Ha a felperesek megvárják a másodfokú döntést, nem lett volna akadálya a gyermek ... iskolába történő beíratásának.

Alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a 2000. szeptember 8-i határozat visszavonására nem volt jogi lehetőség. A határozat visszavonását kiváltó másodfokú határozat meghozatalában ugyanis az alperes nem működött közre, a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal döntése még jogszabálysértés esetén sem alapozza meg az alperes felelősségét.

A 2001/2002-es tanévben a felperesek a gyermeket oktatási intézménybe nem íratták be, ám erről az alperes nem értesült, így intézkedési kötelezettség sem terhelte.

Az alperes felelőssége abban sem állapítható meg, hogy a felperesek gyermeke a 2002/2003-as tanévben nem tudta elvégezni a ... Általános Iskola első osztályát. Ennek oka ugyanis az volt, hogy a gyermek a hiányzások miatt a tantárgyi követelményeknek nem felelt meg, és az osztályozó vizsgán az első osztályos minimális követelményt sem teljesítette.

A jegyző a Ktv. 7. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján törvényes tájékoztatást adott a felperesek részére azzal kapcsolatban, hogy a magántanulói jogviszonyt az intézmény vezetőjénél kell kezdeményezniük, így az alperes felelőssége ez okból sem áll meg. A jegyző pedig addig nem dönthetett a gyermek magántanulói jogviszonyának engedélyezése kérdésében, amíg az adott általános iskola igazgatója ilyen irányú kérelemről nem döntött. A ... Általános Iskola igazgatója a hozzá a felperesek által 2003. szeptember 3-án benyújtott kérelem tárgyában szeptember 18-án hozott döntést, és ebben a Ktv. 7. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással döntött akként, hogy a gyermek fejlesztését, a tankötelezettség teljesítését csak a mindennapos iskolába járással látja biztosítottnak. E döntéséről a jegyzőt is tájékoztatta. Az alperest tehát a 2002/2003-as tanévben sem terhelte intézkedési kötelezettség a magántanulói jogviszony kérdésében való döntés körében. Megjegyzendő, hogy a felperesek a kereseti kérelmük szerint maguk sem tartották egyébként megfelelő oktatási intézménynek a ... Általános Iskolát.

Arra alappal hivatkoztak a felperesek keresetükben, hogy az alperes az ügyintézési határidőt túllépve döntött a felperesek gyermeke tankötelezettségének magántanulóként történő teljesítése kérdésében. A határidő túllépésben azonban jelentős szerepet játszott az, hogy a felperesek felhívás ellenére sem jelentek meg szakértői vizsgálaton gyermekükkel. A szakértői vizsgálat pedig a Ktv. 120. §-a szerint nélkülözhetetlen volt annak megállapításához, hogy az önkormányzat által finanszírozható-e a gyermek magántanulói jogviszonya. Azt pedig az alperes nem tudta befolyásolni, hogy a ... Gyógypedagógiai Főiskolai Kar a leterheltsége folytán csak 2004. június 24-re tudott időpontot tűzni a gyermek vizsgálatára, amely vizsgálaton egyébként a gyermek részvételét a felperesek nem biztosították.

A jegyző 1449-15/2004. számú határozata eljárásjogi okokból valóban jogsértő volt, ezzel azonban a felpereseket kár nem érte, minthogy a jegyző 2004. október 4-én az eljárásjogi szabálysértést felismerve a határozatot saját hatáskörében módosította, ezen túlmenően pedig a felperesek kérelmét figyelembe véve a 2004/2005-ös tanévre a ... Iskola és Diákotthon helyett a **G** Általános Iskolát jelölte ki a gyermek részére. E határozatában a felperesek javára követett el törvénysértést, amikor a magántanulói jogviszony költségvetésből történő finanszírozásáról döntött. Ezzel szemben a jogszabálynak megfelelő döntést a másodfokú hatóság, a közigazgatási hivatal vezetője hozta meg, amikor megszüntetni rendelte a gyermek magántanulói jogviszonyának költségvetésből történő finanszírozását. Mindebből következően a jegyző az eljárási határidő betartása esetén sem hozhatott volna a felperesek kérelmének megfelelő határozatot. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság pedig ítéletben mondta ki, hogy a másodfokú döntés jogszerű volt. A közigazgatási hivatal határozatának érdemére az alperesnek egyébként sem volt ráhatása.

Az alperes a 2007. szeptember 25-én kelt, és a keresethez mellékelte leveléből megállapíthatóan részletesen tájékoztatta a felpereseket a kialakult helyzetről és a lehetőségeikről, így a kereset a tájékoztatás hiányát sérelmező részében sem megalapozott.

A magántanulói oktatás anyagi feltételeinek megteremtéséről egyébként az alperesnek csak abban az esetben kellett volna gondoskodnia, ha erre vonatkozóan a jogszabályban írt szakértői vélemény a rendelkezésére áll. A felperesek maguk voltak azok, akik elutasító magatartásukkal ezt a feltételt megghiúsították.

A felpereseknek az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezése annak megváltoztatására irányult, kérve, hogy az ítéletábra közbenső ítélettel állapítsa meg a kereset jogalapját, és az összecszerűsége nézve a tárgyalás folytatása végett küldje meg az iratokat az elsőfokú bíróságnak.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, és téves jogértelmezésen alapul, ezért jogi következtetései sem helytállóak. Kifogásolták azt, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletben a saját benyomását, illetve meggyőződését is rögzítette, ez nem tartozik a per tárgyahoz, és ha oda is tartozna, nem tartalmazza az azt alátámasztó tényeket. Ilyen következtetésre még a Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság sem jutott a felperesek ellen

kiskorú veszélyeztetése miatt folyamatban volt, majd határozattal megszüntetett büntetőeljárás során.

Megalapozatlan az elsőfokú bíróság azon álláspontja, miszerint a szakértői vizsgálatokra a gyermek érdekében lett volna szükség. A ... Főiskola szakvéleménye ugyanis rögzítette, hogy a gyermek járhat a ... Általános Iskola normál tantervű kis létszámú osztályába. A nyomozó hatóság megkeresésére az iskola igazgatója a 2008. május 28-i válaszlevelében kifejtette, és ennek kiemelkedő jelentősége van, hogy a normál tantervű kis létszámú osztályba való beíratásra vonatkozó javaslatukat méltányossági alapon adták, és ez visszatartó hatással volt a fogyatékoság egyértelmű kimondására is, egyúttal még egy év haladékot adott a gyermek esetleges felzárkózására.

Miután a gyermek nem volt értelmi fogyatékosnak nyilvánítva, illetve határozattal nem kötelezték arra, hogy eltérő tantervű iskolában folytassa tanulmányait, az MKM rendelet alapján kontroll felülvizsgálati kötelezettség a szülőket nem terheli. Ezt támasztja alá az MKM rendelet 20. §-ának (4) bekezdése is. Azt követően tehát, hogy a bizottság méltányosságból a normál iskolát javasolta, a felülvizsgálatra kötelezettségnek már nem volt jogalapja. Nagyné dr. R. igazgatónő véleményét azonban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, ugyanígy az igazgatónő által a jegyzőnek írtakat is.

Ezekből azonban levezethető az a következtetés, hogy az igazgatónő szerint az előző szakvélemények alapján jogosulttá vált a gyermek a finanszírozott magántanulói státuszra, így újabb szakértői vizsgálat szükségessége nem állt fent. Ha pedig az alperes nem fogadta el, hogy sajátos nevelési igényű a gyermek, akkor jogsértően tájékoztatta őket folyamatosan egy újabb szakértői vizsgálat szükségességéről. Az a tény, hogy a jelenleg már 15 éves gyermek nyilvánvalóan nem ülhet be az általános iskola második osztályába, időközben már biztosan jogosulttá tette őt arra, hogy tanulmányait magántanulóként folytassa.

Az elsőfokú bíróság tehát egyes bizonyítékokat nem értékelt, a jogszabályokat helytelenül értelmezte. Helyes értelmezés mellett a felperesek keresetének helyt kellett volna adnia.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyes tényállás alapján érdemben is helyesen döntött, az elsőfokú ítélet indokolását azonban az ítélet tábla - részben a fellebbezésekben foglaltakra is tekintettel - a következőkkel egészíti ki, illetőleg helyesbíti:

Mindenekelőtt rámutat arra, hogy a Pp. 3. §-ának (1) bekezdése értelmében keresetet rendszerint a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. A keresetösségi jogot a jogviszony (érdekeltség) vagy a törvényi (jogszabályi) felhatalmazás alapozhatja meg. A vitában érdekelt fél tehát az érvényesített jog anyagi jogi jogosultjaként saját jogán indíthat csak pert, más jogának érvényesítése céljából azonban csak jogszabály felhatalmazása alapján (például Pp. 9. §) nyújthat be keresetet. A magyar jog a perbizomány intézményét nem

ismeri, ezért - törvényi felhatalmazás hiányában - nincs perbeli legitimációja annak, aki saját nevében más jogát kívánja a perben érvényesíteni.

Bár a Pp. 3. §-ának (2) bekezdése értelmében a bíróság a felek által előterjesztett kérelmeket nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe, a felperesek keresetét - különös figyelemmel arra, hogy a perben jogi képviselővel jártak el - még e rendelkezés kiterjesztő értelmezésével sem lehetett akként értelmezni, hogy a felperesek törvényes képviselőként gyermekük nevében indították volna meg a pert. A keresetben ugyanis magukat jelölték meg a kártérítési követelés jogosultjaiként, miközben a keresetben foglalt tényállítás szerint az alperes jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben a gyermeküket érte kár.

Az előbbiekből következően tehát a felperesek a keresetben állítottak szerint a gyermekük által elszenvedett nem vagyoni sérelem miatt perbeli legitimáció hiányában eleve nem tarthattak igényt a maguk javára kártérítésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen mutatott rá arra, hogy az alperes önkormányzat perbeli legitimációja is hiányzik egyes, a keresetben megjelölt tényállítások esetén.

A károkozás ugyanis kötelmi jogviszonyt a károkozó és a károsult között teremt. A kártérítési per alperese ezért - az úgynevezett közvetett felelősség eseteit kivéve - kizárólag a károkozó lehet, feltéve, hogy a Pp. 48. §-ának rendelkezésére figyelemmel rendelkezik perképességgel. Nem természetes személy károkozó esetében a perképesség anyagi jogi feltétele a jogi személyiség, ennek hiányában az állandó bírói gyakorlat szerint viszont azt a jogi személyiséggel rendelkező szervezetet kell perbe vonni, amely vagyonával helytállni tartozik a nem perképes szervezet által okozott kárért. Állami költségvetésből gazdálkodó nem perképes szervezet esetében tehát a per alperese az a költségvetési szerv lehet, amely a rendelkezésre álló költségvetésből köteles az adott, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet működésének személyi és tárgyi feltételeit biztosítani.

A Ktv. 37. §-ának (1) bekezdése a közoktatási intézményeket (amelyek körébe a törvény 20. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján az óvoda és az általános iskola is beletartozik) önálló jogi személyiséggel ruházza fel, következésképpen e szervek az általuk okozott kárért közvetlenül perelendőek. A felperesek tehát az óvoda, illetőleg a ... és G általános iskolák eljárásával okozott kár megtérítése iránti igényüket csak ezen intézmények ellen, azok perbevonásával érvényesíthették volna. Ugyanez irányadó a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal esetében is, azzal, hogy az időközben megszűnt hivatal helyett a 366/2006. (XII. 28.) Korm rendelet, a 15/2007. (VI. 26.) ÖTM rendelet, valamint a 318/2008. (XII. 23.) Korm rendelet rendelkezéseire - ez utóbbi esetében a 25. §-ban foglaltakra - figyelemmel jogutódként az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatalt kellett volna perbe vonniuk. A pedagógiai szakmai szolgáltató intézménynek tekintendő, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gyógypedagógiai Szakértői és Rehabilitációs Központja által okozott kárért pedig, e szerv jogi személyiségének, azaz perképességének hiányában, a jogi személyiséggel rendelkező fenntartó, a megyei önkormányzat tartozna helytállni.

Az alperesi önkormányzat mindebből következően fenntartói minőségében sem perelhető a fenntartása alá tartozó, perképes oktatási intézmények helyett, az intézmény-fenntartási kötelezettség tehát ez esetben kizárólag olyan közjogi jogviszonyt jelent, amelynek tartalmát, azaz az abból folyó jogokat és kötelezettségeket a Ktv. rendelkezései határozzák meg, és ebbe a körbe a 77. § (3) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel a kárért való helytállás kötelezettsége nem tartozik bele.

Az ítélezési gyakorlat nem egységes abban a tekintetben, hogy a jegyző által közhatalom gyakorlása során okozott kárért helytállni az önkormányzat, vagy a polgármesteri hivatal tartozik.

E körben a Legfelsőbb Bíróság gyakorlata sem egységes, amint az a Dr. Gellérthegyi István és Dr. Uttó György: A közigazgatási szervek, a nyomozó hatóságok és a bíróságok kárfelelőssége 1996-2002. című döntvénytárában közölt több jogesetből is kiderül. A Ptk. 349. §-ának az alkalmazott károkozása című fejezetben történő elhelyezését a Ptk. hatályba lépésekor az indokolta, hogy az államigazgatás akkori rendszere szerint a közhatalom gyakorlása során az államigazgatási hatósági jogkörben eljáró szervek dolgozói valamennyien állami alkalmazottak voltak, és a határozathozatalkor, vagy egyéb intézkedés megtételekor minden esetben a munkáltatójuk, tehát az állam, illetve annak szervei képviselőjében jártak el. Ez a jogviszony, tartalmát tekintve - a beosztott dolgozók feletti utasítási és ellenőrzési jog folytán - azonos volt a munkavállaló és a munkáltató között fennálló jogviszonnyal.

A helyi önkormányzatok megalakulásával azonban differenciálódott a magyar közigazgatás intézményrendszere, az államigazgatási alrendszerhez a közigazgatási rendszer intézményeként csatlakoztak a helyi önkormányzatok.

Az Ötv. 36. §-ának (2) bekezdéséből következően a jegyzőre kettős feladat hárul, minthogy egyfelől közreműködik az önkormányzati munka szervezésében és a döntések előkészítésében, ezzel párhuzamosan azonban az Ötv. 36. §-a (2) bekezdésének f) pontjából, valamint az államigazgatás ágazati jogszabályi rendelkezéséből következően önállóan eljár a reá, mint általános hatáskörű helyi államigazgatási hatóságra telepített hatósági ügyekben is.

Kétségtelen, hogy a jegyző köztisztviselői jogviszonyban áll az önkormányzattal, és felette a munkáltatói jogkört a főbb jogok tekintetében a képviselő-testület, míg az egyéb jogok tekintetében a polgármester gyakorolja, abban az esetben azonban, ha az állam által átruházott államigazgatási hatáskörben jár el, őt a döntés meghozatala tekintetében a munkáltató nem utasíthatja.

Mindebből következően abban az esetben, ha a jegyző államigazgatási hatósági hatáskört gyakorol, annak során saját nevében, a személyére telepített hatósági hatáskör alapján és az állam képviselőjében jár el, ekként a hatósági hatásköre gyakorlása során esetében munkáltatóról fogalmilag nem lehet beszélni.

Miután pedig a jegyző hatósági hatáskörének ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítására a polgármesteri hivatal, mint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. végrehajtására kiadott 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 5. 7. és 12. §-ának rendelkezése szerinti önálló költségvetési szerv, ennél fogva a Ptk. 36. §-ának (1) bekezdéséből következően önálló jogi személynek minősülő szerv köteles, az ítéltábla álláspontja szerint a jegyző által közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perekben alperesként nem az önkormányzat, hanem a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a költségvetésével helytálló polgármesteri hivatal perelhető. Megjegyzendő, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint egyébként a jegyző által munkajogi jogviszonyból eredő követelés iránt indított perekben munkáltatóként is a polgármesteri hivatalt kell perbe állítani. (Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.10 071/1999/2. számú, Mfv.II.10 266/2002/5. számú határozatai.) Mindebből következően az alperes a Hajdúszoboszló város jegyzője által az oktatásügyi hatósági hatáskörében esetlegesen okozott kárért sem tartozik felelősséggel.

A felperesek keresetükben hivatkoztak az Ötv. 8. §-ának (4) bekezdésére is, amely szerint az alperes kártérítési felelősségét megalapozza az, hogy a törvényi rendelkezés alapján az alperes önkormányzat feladatkörébe tartozik a tanköteles korú gyermekek iskolai oktatásának megszervezése és a feltételek biztosítása.

Az alperes azonban e jogszabályi rendelkezés alapján sem vonható felelősségre. Az Ötv. 8. §-ának rendelkezése részben a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó, részben önként vállalható közfeladatokat tartalmaz, amely feladatok ellátására az önkormányzatok egyébként is csak a lehetőségeihez mérten kötelesek. E rendelkezések egyike sem hoz létre azonban az állampolgár és a helyi önkormányzat között polgári jogi jogviszonyt, következésképpen nem jelent alanyi jogot az állampolgár részére a feladat-ellátás kikényszerítésére, vagy az ellátás mikéntjének kötelező meghatározására.

Mindemellett a perbeli iratok tanúsága szerint az alperes önkormányzat Hajdúszoboszló város területén eleget tett az Ötv. 8. §-ának (4) bekezdésében, illetve a Ktv. 86. §-ában foglalt kötelezettségének. A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gyógypedagógiai Szakértői és Rehabilitációs Központja által készített szakvéleményből ugyanis megállapítható, hogy az alperes által fenntartott ... Iskola és Diákotthon a központ által vezetett nyilvántartás szerint a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, enyhe értelmi fogyatékos gyermekek oktatását is ellátja.

Kétségtelen, hogy a felperesek gyermekének jelenlegi mentális állapota nem ismert, minthogy legutóbb csak 2000. augusztus 30-án történt meg a gyermek vizsgálata, amikor is a felülvizsgálati szakvéleményben megállapították a gyermek mentális retardációját, ezt követően azonban a felperesek sorozatosan megtagadták a gyermek újabb szakértői vizsgálatát. Az is kétségtelen azonban, hogy a felperesek álláspontja szerint a gyermekük sajátos nevelést nem igényel.

Abból azonban, hogy a felperesek sem az elsőfokú szakvéleményben kijelölt ... Iskola és Diákotthont, sem a Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal által a 2000/2001-es tanévre kijelölt ... Általános Iskola eltérő tagozatú első osztályát nem találták megfelelőnek a

gyermek oktatására, még nem következik az, hogy az alperes ne gondoskodna a településen a tanköteles korú gyermekek iskolai oktatásáról. Az alperesnek ugyanis arra nincs törvényes kötelezettsége, hogy kifejezetten a felperesek gyermekének a szülők által elképzelt speciális igényei szerinti oktatási intézményt tartson fenn, a megfelelőség kérdésében ugyanis e körben az alperesre a pedagógiai-szakmai szolgáltatást, illetve a speciális nevelési igényt elbíráló szervek állásfoglalása lehet csak kötelező.

Megjegyzendő, hogy a perben feltárt tények nem támasztják alá a felperesek azon konzekvens feltevésének megalapozottságát, hogy gyermekük képes lett volna a normál tantervű általános iskola elvégzésére. A gyermek ugyanis három évet töltött el óvodai nagcsoportban, ezt követően két további tanévben kísérelte meg sikertelenül az általános iskola első osztályának elvégzését, és az csak a 2004/2005-ös tanévben járt eredménnyel, amikor is a gyermek már 11 éves volt. Önmagában tehát abból, hogy a gyermek az első osztályt végül is elvégezte, az a következtetés, hogy a gyermek a továbbiakban képes lett volna a normál tantervű általános iskola elvégzésére, nem vonható le, az előzmények alapján ugyanis nem zárható ki az, hogy vele szemben az iskola oktatói esetlegesen méltányosságot gyakoroltak.

A megyei bíróság esetleges károkozásáért az alperes ugyancsak jogviszony hiányában nem tartozik felelősséggel.

A fellebbezés alaptalanul kifogásolja azt, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében minősítette a felpereseknek az alperessel, az alperes által fenntartott oktatási intézményekkel, a szakértői testületekkel kapcsolatosan évek óta tanúsított magatartását, és ehhez kapcsolódóan a gyermekükkel szembeni, de reá hátrányos elfogultságukat.

E körben az ítélet tábla rámutat arra, hogy a Pp. 206. §-ának rendelkezésére figyelemmel a bíróságnak a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetésével kell megállapítania, e körben a bizonyítékokat a maguk összességében kell értékelnie, és meggyőződése szerint kell elbírálnia. A perbeli esetben, miután a felperesek kártérítési igényt terjesztettek elő, a kereset elbírálása szempontjából releváns tények értékelése kapcsán a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel helyesen tette vizsgálat tárgyává az elsőfokú bíróság a felperesek által megjelölt alperesi károkozó magatartás, valamint a kár bekövetkezte közötti okozati összefüggést, és ebben a keretben a károsulti közrehatást is. Az ennek alátámasztására szolgáló tényeket pedig az ítéletben rögzíteni kell.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság megfogalmazása szubjektív elemeket is tartalmaz, és ezzel túllépett a jogi indokolás körén, ugyanakkor az ítélet tábla osztja az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a felperesek gyermeke a tankötelezettségének az eltelt, rendkívül hosszú időn keresztül eleget tenni nem tudott, a felperesek makacs ellenállása, és az oktatási intézmények eljárása során kötelezően figyelembe veendő hivatalos szakvéleményekben foglaltakkal szembeni következetes ellenállása döntően közrehatott.

Mindezen az sem változtat, hogy a felperesekkel szemben indult nyomozást az eljáró hatóság megszüntette, minthogy annak megállapítása szempontjából, hogy adott esetben

bűncselekmény történt-e, nem a kártérítésre vonatkozó anyagi jogi feltételek, hanem a Btk-ban szabályozott rendelkezések az irányadók.

Az elsőfokú bíróság - noha maga is észlelte, hogy a felperesek az általuk megjelölt károkozókat közvetlenül perbe nem vonták - ítéletében érdemben is vizsgálta a konkrét eljárások törvényességét.

E körben az ítéletábra az elsőfokú bíróság által kifejtetteket azzal a helyesbítéssel osztja, hogy a 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet rendelkezéseit a Ktv rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni. Miután pedig az MKM rendelet hatálya a jegyzőre nem terjed ki, azonban a 18. és a 20. §-ában visszautal a Ktv. 30. §-ának rendelkezésére, ezek egybevetéséből az a következtetés vonható le, hogy a szakértői vizsgálat elrendelésére - többek között abban az esetben, ha az oktatási intézmény jelzése alapján a gyermek a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzd - a gyermek érdekében a szülő tiltakozása ellenére, hivatalból is elrendelhető a gyermek szakértői vizsgálaton való részvétele, illetve a szakértői véleményben kijelölt iskolába való beíratása. Ugyancsak a jogszabályból levezethetően kizárólag a szakértői és rehabilitációs bizottság által készített szakvéleményben foglaltaktól függ az, hogy a magántanulói jogviszony költségeit az önkormányzatnak, vagy a szülőknek kell finanszírozni. (Ktv. 120.§)

Nem tekinthető azonban az oktatásügyi igazgatásban figyelembe vehető hivatalos szakvéleménynek a másodfokú szakértői bizottság igazgatójának a nyomozóhatóság megkeresésére egyénileg adott válasza, ezért az nem is helyettesíti a gyermek szakértői vizsgálatát, még abban az esetben sem, ha alappal feltételezhető, hogy jelenleg a gyermek már életkoránál fogva sem tehet eleget iskolába járással a tankötelezettségének.

Észlelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében - feltehetően elírás miatt - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott mértéknél magasabb illeték megtérítésére kötelezte a felpereseket, ezért a már kifejtett indokokra is tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával azzal hagyta helyben, hogy a megtérítendő illeték összegét a Pp. 253. §-a (3) bekezdésének második mondata alapján hivatalból eljárva helyesbítette.

A fellebbezési eljárásban is pervesztes felpereseket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel kötelezte a tárgyi illetékfeljegyzés folytán le nem rótt fellebbezési illeték megtérítésére, amelynek mértékét az Itv. hivatkozott rendelkezése alapján határozta meg. Az alperes a fellebbezési eljárásban perköltségre nem tartott igényt, ezért az ítéletábra mellőzte az erről való rendelkezést.

D e b r e c e n, 2009. április hó 30. napján

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelűl:

- kiadó -